

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА
НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
24 ЛИСТОПАДА 2015 РОКУ**

ХАРКІВ – 2015

підлітків групи ризику соціальних потреб, особливо пов'язаних із сприйняттям та відтворенням культурних цінностей, для повноцінного проведення дозвілля. Організація культурно-дозвілєвої діяльності підлітків групи ризику передбачає наповнення їхнього вільного часу змістом, що особливо сприяє формуванню в них духовності, національної свідомості, загальнолюдських якостей, творчих здібностей та запобігає проявам ризикової поведінки.

Система освіти за своєю природою містить у собі величезний соціотворчий потенціал і може служити одним з найважливіших факторів формування вище перерахованих якостей. Одним із головних фахівців, який забезпечує змістовне дозвілля дітей і підлітків, у тому числі й підлітків групи ризику, у школі, залучає сім'ї та представників громадськості до цієї роботи є соціальний педагог. Отже, необхідна відповідна професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів до ефективної організації культурно-дозвілєвої діяльності підлітків групи ризику з метою зменшення або усунення негативних соціальних впливів на дитину.

ПАНЧЕНКО Г.Г.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ДО ДІЯЛЬНОСТІ З ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Різке соціальне розшарування сімей, соціалізація в умовах знецінення загальнолюдських принципів моралі призводять до порушення соціальної адаптації, яке призводить до зростання рівня правопорушень серед учнів старшої школи. Протягом останніх кількох років в Україні активно розширюється і вдосконалюється нормативно-правова база з питань профілактики правопорушень серед дітей. Так, було затверджено Національну програму «Діти України», внесено зміни і доповнення до Закону України «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх», видано Укази Президента України «Про затвердження комплексних заходів щодо профілактики бездоглядності і правопорушень серед дітей, їх соціальної реабілітації у суспільстві» тощо.

Питання підготовки соціального педагога до здійснення професійної діяльності є одним із центральних у теорії соціально-педагогічної роботи. Проблеми теорії та методики підготовки фахівців у галузі соціальної педагогіки знайшли відображення у роботах О. Безпалько, В. Бочарової, М. Галагузової, І. Зверєвої, А. Капської, А. Козлова, Л. Міщик тощо. Дослідники вивчали різні аспекти проблеми реалізації профілактичної діяльності, а саме: питання організації взаємодії соціальних педагогів зі старшокласниками, що мають прояви адиктивної поведінки (Л. Анісімов, О. Балакірієва, Н. Бурмака, М. Полісадова та ін.); питання готовності спеціалістів до профілактичної роботи зі старшокласниками (М. Ковальчук, О. Макеєва, О. Пилипенко тощо).

У процесі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів знання, вміння та навички з профілактики правопорушень учнів у загальноосвітніх навчальних закладах формуються через дисципліну „Соціально-педагогічна профілактика правопорушень”. Метою дисципліни є навчити майбутніх соціальних педагогів основним формам і методам роботи з важковиховуваними учнями та неблагополучними сім'ями. У курсі передбачається ознайомлення студентів: - з основними причинами виникнення злочинності та правопорушень неповнолітніх; - з особливостями особистості важковиховуваних учнів; - з особливостями сімейного виховання у благополучних і неблагополучних сім'ях, впливом сімейного неблагополуччя на формування особистості дитини; - з організацією спільної роботи школи, сім'ї, громадськості з профілактики правопорушень неповнолітніх у мікрорайонах школи.

Теоретичний аналіз соціально-педагогічної літератури дозволив визначити низку вмінь, оволодіння якими дозволить соціальному педагогу більш ефективно проводити роботу з профілактики правопорушень серед старшокласників у загальноосвітньому навчальному закладі: 1) вміти працювати в умовах міжвідомчої співпраці з підрозділами кримінальної міліції у справах дітей, іншими органами та установами, які здійснюють профілактику злочинності неповнолітніх, дитячої бездоглядності й безпритульності; 2) вміти постійно аналізувати причини і умови, що сприяють поширенню злочинності серед неповнолітніх; 3) при проведенні профілактичних заходів з дітьми вміти використовувати інтерактивні форми; 4) вміти проводити індивідуально-корекційну роботу з педагогічно занедбаними дітьми та підлітками, які вже скоювали протиправні дії, корекційну роботу з учнями, які мають ознаки агресивної поведінки; 5) вміти створити належні умови для забезпечення змістовного дозвілля та зайнятості дітей та учнівської молоді в позаурочний час; залучати органи учнівського самоврядування до проведення профілактичних заходів; залучати батьківську громадськість до процесу правового виховання учнів.

ПАЩЕНКО А.В.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ІЗ СІМЕЙ «ГРУПИ СОЦІАЛЬНОГО РИЗИКУ» ДО УМОВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Адаптація першокласників із сімей «групи соціального ризику» до навчання у загальноосвітньому навчальному закладі – одна з актуальних проблем соціальної педагогіки. Процес соціально-педагогічної адаптації – ключовий момент становлення дитини в якості суб'єкта навчальної діяльності. По-перше, тому, що в ході адаптації до навчання у загальноосвітньому навчальному закладі дитина отримує орієнтацію в системі поведінки як у школі, так і в класному колективі, яка надовго визначає подальшу долю її розвитку. По-друге, у ході цього процесу формується учнівський колектив з певним рівнем соціально-психологічної згуртованості, багажем навичок поведінки та